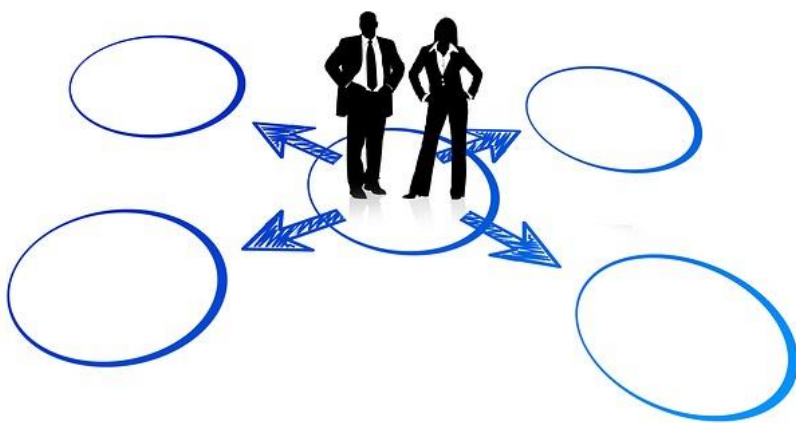

Quin tipus d'empresa m'interessa? la forma jurídica

Tema 5 EIE

La forma jurídica

- 1. Introducció**
- 2. Tipus d'empreses**
- 3. Obligació de cotitzar per part de l'empresari treballador**
- 4. Eleccions de la forma jurídica**
- 5. Formes jurídiques**
 - 5.1. Societats mercantils**
 - 5.2. Empresari individual, societats civils i comunitats de béns. Empresari de Responsabilitat limitada**

UNITAT 5 - QUIN TIPUS D'EMPRESA

M'INTERESSA? LA FORMA JURÍDICA

1. Introducció

Quan creem una empresa, una de les primeres coses en què hem de pensar és la forma jurídica que volem donar a l'empresa, la qual cosa és, sens dubte, de vital importància. Així, penseu en el cas d'un emprenedor que fa fallida i deixa a deure diners a treballadors, organismes públics, proveïdors, etc. Més enllà de la situació ètica que això puga provocar, cregueu que haurà de fer front als deutes amb el seu patrimoni personal? Si el fet de fer o no front amb el seu patrimoni als deutes, dependrà de la forma jurídica escollida, vosaltres tindríeu en compte aquest factor a l'hora de decidir la forma jurídica per la vostra empresa?

I això no és més que un exemple de la importància que pot tenir per un emprenedor l'elecció de la forma jurídica. Així, un emprenedor haurà de pensar si vol establir-se com a empresari individual, SA, SL, cooperativa, etc.

2. Tipus d'empreses

Les empreses es poden classificar de diverses formes, malgrat que nosaltres utilitzarem la següent classificació:

- EN FUNCIÓ DE LA NATURALESA DELS SEUS PRODUCTES

Segons la naturalesa dels bens o serveis que compren i venen, les empreses poden ser:

- **Industrials:** aquestes empreses, compren matèries primeres a altres empreses per fabricar un altre producte més elaborat, o final, mitjançant el procés de transformació. Exemple: Una fàbrica de mobles, compra la fusta i elabora els armaris, cadires, etc. Les empreses industrials poden vendre els seus productes directament al consumidor final o a altres empreses que s'encarreguen d'acostar-los al públic.
- **Comercials:** són les empreses que compren els seus productes a altres empreses fabricants per vendre'ls als consumidors finals, però no produeixen productes, sinó que els compren ja fabricats. Exemple: un supermercat, una llibreria, etc. Ací per tant, els costos de fabricació són nuls però sí que hi ha costos a tindre en compte a l'hora de fixar el preu de venda (preu de compra, transport o tot el conjunt de costos indirectes d'una empresa).
- **Empreses de serveis:** són aquelles que no produeixen ni venen béns materials, sinó que ofereixen una activitat o un servei. Exemple: una agència de viatges, un locutori, un despatx d'advocats, una agència d'activitats d'aventures, etc. També ací hauríem de calcular un cost de fabricació per després fixar un preu de venda. Imagineu el cas de creació d'una web. Hauríeu de tindre en compte la compra d'un domini, un espai x al núvol, etc.

On classificaríeu vosaltres les empreses informàtiques? Penseu la resposta i comenteu-la.

- EN FUNCIÓ DE LA SEVA DIMENSIÓ

Els condicionants que determinen la dimensió d'una empresa són: el número de treballadors i el volum de negoci o facturació. En funció d'aquestes variables les empreses poden ser:

- **Micro empreses:** quan les empreses tenen menys de 10 treballadors i tenen un volum de negocis igual o inferior a 2 milions d'euros.
- **Xicotetes empreses:** quan l'empresa té menys de 50 treballadors i un volum de negocis de igual o menys de 10 milions d'euros.
- **Mitjanes empreses:** quan l'empresa té menys de 250 treballadors i un volum de negocis de igual o menys de 50 milions d'euros.
- **Grans empreses:** quan l'empresa té més de 250 treballadors i/o un volum de negocis de més de 50 milions d'euros.

Les mitjanes i xicotetes o micro empreses constitueixen actualment el 90% del teixit empresarial d'un país, i a València aquesta xifra encara és major.

- EN FUNCIÓ DE LA PERSONALITAT JURÍDICA

Dins d'aquesta classificació podem trobar:

- **Empreses amb personalitat jurídica:** son les empreses que tenen forma de societat mercantil o cooperativa. Societats que tenen una personalitat independent i pròpia diferent a la del propietari, i es regeixen pel dret mercantil i no pel codi civil. El dret mercantil és la part del dret que regula l'activitat econòmica que desenvolupen les societats. La normativa bàsica és el codi de comerç. Les formes jurídiques que tenen personalitat jurídica

són: les societats anònimes, limitades, SLNE, cooperatives, Societats laborals, etc.

- **Empreses sense personalitat jurídica:** es regulen pel dret civil i pel codi civil. Són els empresaris individuals, les comunitats de bens i les societats civils. En aquest cas, la personalitat de l'empresa és la del seu o seus propietaris. Per aquesta raó, si l'empresa té deutes dels quals no es pot fer càrrec, la responsabilitat de l'empresari, la figura del qual no pot separar-se de la de l'empresa, serà il·limitada respecte del seu patrimoni.

3. Obligació de cotitzar per part de l'empresari treballador

Igual que quan un empresari contracta a un treballador ha de cotitzar per ell a la Seguretat Social (recordeu que una part la cotitza l'empresari i altra el treballador), quan un empresari treballa a l'empresa (mai ho faran els que soles són socis capitalistes) també haurà de cotitzar a la Seguretat Social. I com ho farà?

- Si és soci d'una societat no autònom, cotitzarà pel Règim General de la Seguretat Social (com els treballadors per compte aliè). Això ho vau veure al Tema de les nòmines a la matèria de FOL.
- Si és autònom, cotitzarà pel Règim especial d'Autònoms. En aquest tipus de cotització és en el que anem a centrar-nos ara.

Com al Règim General, en el Règim d'Autònoms, la quantitat a pagar o quota es calcula de la següent manera:

- $\text{Quota cotització} = \text{Base de cotització} * \text{Tipus impositiu}$

Els autònoms tenen una base mínima i un altra màxima dins les quals poden escollir ells. Com major siga la base de cotització majors seran els drets als quals podran accedir en cas de necessitat.

Tanmateix, des de 2013, els autònoms tenen una tarifa plana que ha pujat a uns 60€ a pagar a la SS, sens dubte prou lluny de les exigències d'altres treballadors del règim d'autònoms sense dret a la tarifa (que paguen al voltant de 289€ entre contingències professionals, contingències comunes, formació professional i cessament d'activitat, sempre que cotitzen per la base mínima).

Abans els autònoms societaris no es podien aplicar la tarifa plana, raó per la qual les formes jurídiques com empresari individual tenien un gran avantatge en aquest camp. Tanmateix, ara ja es pot aplicar també a aquest tipus d'autònoms. A més, fins fa poc aquesta tarifa plana de l'autònom sols es podia aplicar per autònoms menors de 30 anys. Ara aquesta limitació ha desaparegut.

El que cal tenir en compte és el fet que aquesta tarifa plana sols podran aplicar-la autònoms nous que complisquen:

- Que no hagen sigut autònoms abans o que estiguen des de fa 2 o més anys de baixa al RETA excepte en el cas de mares treballadores que no han d'esperar eixos 2 anys. Si ja s'ha gaudit de la tarifa plana, cal que hagen passat mínim 3 anys en lloc de 2.
- Que no siguin autònoms col·laboradors (aquells contractats per un familiar i que conviuen a la mateixa vivenda), ja que estos tenen les seues pròpies bonificacions.
- Que no tinguen cap deute pendent amb la Seguretat Social i amb Hisenda.

Cura doncs els Autònoms econòmicament dependents i els falsos autònoms (fan feina per compte aliè però cotitzen com a autònoms perquè l'empresa es vol estalviar les cotitzacions), no es poden aprofitar d'aquesta tarifa.

I en el cas dels que tinguen pluri activitat (tenen un treball per compte d'altre i un treball per compte propi)? Per aplicar-se la tarifa plana hauran de complir:

- Han d'estar donats d'alta abans com a treballadors per compte aliè i per tant han d'estar en situació de pluri activitat en virtut d'aquesta primera inscripció.
- Han d'inscriure's per primera vegada al RETA.

En aquest cas han d'escollir entre la tarifa plana d'autònom i les quotes reduïdes que poden gaudir com a pluri empleats al Règim General (bonificació del 50% de la SS durant 18 mesos i pagar el 75% de la quota durant els mesos 19 al 36).

D'altra banda, ara ja poden aprofitar aquesta tarifa els autònoms que contracten altres treballadors (fins fa un temps sols podien els **freelance** que són aquells autònoms que no tenen treballadors al seu càrrec, no depenen de ningú, són independents i van fent feines per diferents empreses).

Quanties a reduir:

- a) 12 primers mesos 60€ si escull la base mínima de cotització (80% de reducció en la quota de contingències comunes si escull una base superior a la mínima).
- b) Del mes 13 al 18, 50% de reducció sobre la quota mínima per contingències comunes (la quota és d'uns 140€).
- c) Del mes 19 al 24, 30% sobre la quota mínima per contingències comunes (la quota és d'uns 200€).
- d) Del mes 25 al 36, 30% es mantindrà l'anterior per nous autònoms menors de 30 anys i noves autònomes menors de 35 anys que no hagueren actuat com a autònoms durant els 2 o 3 anys anteriors.

En localitats de menys de 5.000 habitants, la tarifa plana es mantindrà durant 2 anys (amb 60€ o un 80% de bonificació a escollir) i inclús 3 anys per a homes menors de 30 i dones menors de 35 (amb una bonificació del 50%).

És important dir, per finalitzar, que l'executiu està pensant a llevar la tarifa plana i canviar-la per una cotització que vaja en funció dels ingressos reals. La causa és que quan finalitza el període de tarifa plana molts autònoms es donen de baixa i, a més, les quanties aniran més ajustades als beneficis reals, de manera que aquells autònoms amb xifres elevades d'ingressos tindran unes bases de cotització prou majors que ara però els que ingressen poc tindran bases de cotització prou reduïdes o inclús estaran exemptes de cotitzar. Ja veurem que passa durant els propers anys.

4. Elecció de la forma jurídica

Una vegada hem analitzat i estudiat el plans d'empresa i hem determinat el negoci que emprendrem, hem de decidir, la forma jurídica que tindrà la nostra activitat. La forma jurídica ens identificarà legalment davant l'Administració, els clients i els proveïdors i, a més, pot arribar a repercutir en el patrimoni particular de l'empresari o, quan es tracte d'una societat, en el dels socis.

Quant a la forma jurídica, no podem establir unes normes exactes que ens permetan decantar-nos per una o altra sense cap possibilitat d'error; però, sí que cal tenir en compte, una sèrie de criteris generals a l'hora de fer l'elecció. Aquestos criteris són:

- Exigències, legals o no.
- Responsabilitat.
- Nombre de socis.
- Capital social.
- Aspectes fiscals.
- Cotitzacions a la Seguretat Social.
- Altres aspectes.

- Exigències, legals o no: per a algunes activitats la llei demana uns requisits específics: com requisits d'espai disponible, de mesures de seguretat, de tractament de residus o també el tenir una forma jurídica determinada, i això determina o condiciona l'elecció. Així per exemple, si volem crear un banc o volem que la nostra empresa cotitzi a borsa, haurem de crear una SA. També en moltes ocasions, les empreses que volen obtenir contractes amb les AAPP, cal que tinguin forma societària. Altres vegades, sense que la llei ens exigisca crear un tipus d'empresa determinat, pot passar que per exemple tots els competidors de l'empresa són SA, raó per la qual decidim crear una SA per raó d'imatge. També moltes empreses (sobretot les grans) exigeixen que els seus proveïdors tinguin forma de societat mercantil.
- Responsabilitat dels promotors: un altre factor que cal tenir en compte és la responsabilitat que tindrem davant d'altres persones com ara l'Administració, els clients, els proveïdors, els treballadors o els bancs. Responsabilitat significa l'obligació de respondre dels deutes que tinguem per la nostra activitat empresarial. Així, si la forma jurídica triada implica responsabilitat limitada, els socis o promotors sols respondran amb el capital, els béns i els drets a nom de l'empresa, i mai no arribarà als seus béns personals propis. En canvi, si la forma jurídica triada implica responsabilitat il·limitada, la responsabilitat comprèn, a més dels béns, els drets i el capital de l'empresa, també els béns personals propis dels socis, si amb els de l'empresa no n'hi ha prou per pagar els deutes contrets. A més, la responsabilitat també inclou els béns del cònjuge si no han fet separació de béns. Habitualment, aquest tipus de responsabilitat s'exigeix a les empreses personalistes, sense responsabilitat jurídica pròpia, doncs l'empresa no té drets i deures com a tal. A més, en aquestes empreses no es sol exigir capital mínim i, com la empresa no té patrimoni propi, d'alguna manera caldrà respondre davant els creditors.

Ara bé, feta la llei feta la trampa. Hi ha gent que no vol perdre ni els diners que ha invertit en l'empresa. Quan volem anar fins el final per salvar una empresa, podem demanar que judicialment es declare estat de concurs de creditors (abans anomenat suspensió de pagaments. En aquesta fase es demana als creditors de l'empresa que renegocien deutes o facen un quita total o parcial per tal que l'empresa pugui eixir a la superfície i no perdre-ho tot arribant a declarar una fallida. Què és el que passa? Que molts especialistes de l'engany tracten de no arribar aquí, i abans (penseu que 2 anys abans ja està l'empresa sent investigada i si retirem béns podem ser sospitosos d'alçament de béns) que l'empresa es declare judicialment en suspensió de pagaments i s'agui intervinguda per un administrador judicial, els "llestos" deixen caure l'empresa, venen tots els béns, etc. Així, quan es va a procedir a la liquidació l'empresa no té quasi ni els diners de l'empresari. Això que ens pareix tan fort passa contínuament. A més aquestes persones tornen a muntar altre negoci (hi ha qui ha muntat desenes d'ells i deixat empastrats a molts emprenedors) normalment a nom d'un familiar o d'un home de palla a qui paguen i baix mà li obliguen a fer una compravenda del capital a nom dels veritaders propietaris. D'aquesta manera, inclús si el jutge declara a l'empresari culpable de males arts no li podran llevar ni el patrimoni de la nova empresa ni el personal (que en moltes ocasions tenen a nom de familiars, altres empreses, etc., amb la qual cosa és molt complicat embargar-los).

- Nombre de socis: els socis són les persones que s'associen per crear una empresa. Cadascun dels socis fa una aportació que pot ser econòmica, treball, experiència, locals, etc. El nombre de persones que participen en el projecte és un aspecte important que cal tenir en compte, ja que la forma jurídica que triem també està condicionada pel nombre mínim de socis que la llei estableix per a cada societat.

FORMA JURÍDICA	Nº MINIM DE SOCIS
Empresari individual	1 (i màxim)
Societat de Responsabilitat Limitada	1
Societat de Responsabilitat limitada de nova empresa	Mínim 1 Màxim 5
Societat Anònima	1
Societat Laboral	2
Cooperativa de treball associat	2 (València)
Cooperativa de segon grau	2
Comunitat de béns	2
Societat civil	2

- Capital social: el capital social és l'aportació en diners, béns o treball que fan els socis al principi de la vida de l'empresa. S'aporta per a la posada en marxa o funcionament del negoci, i passa a formar part de la societat. Per la seva aportació cada soci es fa propietari de l'empresa proporcionalment al capital aportat. La llei estableix, per algunes de les formes jurídiques, un capital social mínim necessari per poder constituir aquest tipus de societat. Si entre tots els socis no aporten aquest mínim, la societat no pot constituir-se. Els socis, no obstant això, poden aportar béns o capital per un valor superior al mínim marcat per la llei. En altres casos ni hi ha cap mínim legal i els socis poden decidir-ne l'aportació. Habitualment, les formes sense personalitat jurídica no requereixen de capital mínim doncs es suposa que el capital del propietari és el mateix que el capital de l'empresa i en cas de deutes impagats la seua responsabilitat és il·limitada.

FORMA JURÍDICA	CAPITAL SOCIAL MÍNIM
Empresari individual	No hi ha mínim legal.
Societat de Responsabilitat Limitada	3.000€
Societat de Responsabilitat limitada de nova empresa	Mínim 3.000€ Màxim 120.000€
Societat Anònima	60.000€ (es vol augmentar 120.000€)
Societat Laboral	3.000€ o 60.000€, segons siguen SLL o SAL.
Cooperativa de treball associat	A València 3.000€ (però depèn de la CCAA i el tipus de cooperativa)
Comunitat de béns	No hi ha mínim legal
Societat civil	No hi ha mínim legal.

- Aspectes fiscals: cada una de les formes jurídiques estarà sotmesa a un règim de tributació diferent. Es poden diferenciar dos grans grups: per una banda, aquelles formes jurídiques subjectes a l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques (IRPF), que solen ser les que no tenen personalitat jurídica pròpia, i per altra, les formes sotmeses a l'Impost de Societats (IS). En qualsevol dels casos, del que es tracta és de calcular el rendiment del negoci i aplicar-hi un tipus impositiu, que ens dóna com a resultat el que cal pagar a Hisenda. Com és lògic, sols caldrà pagar impost quan l'empresa obté beneficis. El tipus impositiu que cal aplicar és diferent en ambdós casos:
 - Així, a l'IRPF, varia el tipus depenent del rendiment del negoci; com més guanyem més puja el tipus impositiu. Cura, a l'IRPF no tributa tota la Base pel mateix tipus impositiu (%), ho fa per trams. Això significa que una quantitat de diners tributa a un %, el següent tram a un % major, etc. D'aquesta manera, al 2021, el primer tram paga al 19% i el darrer (les quanties que superen els 300.000€) tributen al 47%. D'altra banda, si l'empresari individual té pocs beneficis estarà exempt de tributar. Així, es poden donar 2 situacions en què l'empresari estiga exempt, sempre tenint

en compte que els beneficis individuals comptaran com a rendiments del treball i per tant, si per exemple està en situació de pluri activitat, caldrà sumar els beneficis com a empresari i el salari que cobre per compte d'altre:

- Rendiments del treball $\leq 22.000\text{€}$. Quan hi ha un sol pagador (autònom econòmicament dependent) o més d'un pagador, sempre i quan el 2n i restants paguen $\leq 1.500\text{€}$ anuals.
 - Rendiments del treball $\leq 14.000\text{€}$. Quan hi ha més d'un pagador sempre i quan el 2n i restants paguen $> 1.500\text{€}$ anuals.
- A l'IS, d'altra banda, el tipus és més fix. Parlem d'un tipus general del 25%, que pot variar en alguns casos (20% per cooperatives fiscalment protegides, 30% en empreses d'hidrocarburs o 15% per a qualsevol empresa durant els 2 primers exercicis en què tinga guanys). És important dir que a l'IS, les pèrdues d'exercicis anteriors es compensen amb els beneficis d'un exercici posterior. Així, si els 2 darrers exercicis havia perdut 1.500€ cadascun d'ells i este exercici guanye 4.700€, sols tributaré per la diferència (com si haguera tingut un benefici de 1.700€). Això no passa amb l'IRPF on cada exercici és independent i no es poden compensar pèrdues d'exercicis anteriors.

Quan els beneficis de facen que l'empresa pague mes d'un 25% d'IRPF, les formes jurídiques societàries pagaran menys impostos (doncs fins eixa quantitat més o menys, el % de l'IRPF no arriba al 25%). Altre impost a tenir en compte és l'Impost sobre Activitats Econòmiques (IAE), que sols han de pagar les empreses que tinguen forma societària.

- Cotitzacions a la SS: fins fa poc de temps, el fet d'acollir-se a una forma jurídica on el soci poguera ser autònom no societari, era un avantatge pel que fa a l'aplicació de la tarifa plana. El que passa és que aquest avantatge ha desaparegut doncs ara els autònoms societaris ja poden gaudir de la tarifa plana. Tanmateix, segueix existint un avantatge pels autònoms no societaris doncs, una vegada finalitzada la tarifa plana, la quantitat a pagar és major pels autònoms societaris, la qual cosa caldrà tindre en compte a l'hora de decidir la forma jurídica. Així, la base mínima pels autònoms no societaris serà de 944,40€ al 2021 (quota de 289€) mentre que la base mínima dels autònoms no societaris serà de 1.214,10€ (quota de 364,22€).

Malgrat que cal recordar que la figura de l'autònom no s'ha de confondre amb la forma jurídica, doncs simplement és una elecció a l'hora de cotitzar a la SS.

- Altres aspectes: en ocasions, si volem accedir a determinades subvencions o ajudes necessitem escollir una forma jurídica concreta (hi ha moltes específiques per a empresaris individuals per exemple o les Comunitats de bens solen quedar-se fora de la concessió de subvencions). També hi ha altres aspectes que ens poden decantar-nos per una forma jurídica, com ara la llibertat en la presa de decisions que trobem a les formes jurídiques que poden admetre un sol soci, o les facilitats tant a l'hora de crear l'empresa com a l'hora de fer tràmits administratius o elaborar la comptabilitat –doncs no estan obligats a elaborar els llibres oficials comptables-), que gaudeixen els empresaris individuals.

5. Formes jurídiques

Com veurem al següent gràfic, la varietat de formes jurídiques existents a l'Estat Espanyol és prou gran. Seguidament anem a explicar les diferents formes jurídiques:

- **SOCIETATS MERCANTILS: es regeixen pel codi mercantil**

SOCIETAT DE RESPONSABILITAT LIMITADA

És una societat que pot ser constituïda amb un o més socis, amb un capital mínim de 3.000€, desemborsat del tot en el moment de constituir-se la societat. El capital es divideix en participacions. Les participacions no poden transmetre's lliurement a persones alienes a la societat. Llevat que els estatuts disposen una altra cosa, només es poden transmetre al cònjuge, ascendents, descendents, o a favor de Societats del mateix grup que la transmissent (els estatuts inclús poden limitar la transmissió a familiars directes, donant preferència als altres socis). Per aquesta raó es considera una societat eminentment familiar. Si es vol transmetre participacions a altra gent s'haurà d'estar al que diguen la llei i els estatuts: caldrà demanar permís exprés als altres socis, caldrà expressar per escrit a qui es vol transmetre la propietat, caldrà registrar l'operació al Registre Mercantil (que s'haurà reflectit en escriptura pública), etc.

D'altra banda, la responsabilitat del soci queda limitada a l'import de la quota o quotes de participació.

La societat **es constitueix** per mig de l'Escriptura Pública que cal inscriure en el Registre Mercantil; és en aquest darrer moment quan l'empresa adquireix personalitat jurídica.

En l'escriptura de constitució han de constar les dades següents:

- Identitat dels socis o soci.
- La voluntat de constituir una Societat de Responsabilitat Limitada.
- Les aportacions que fa cada soci al capital social i el número de participacions que té.
- Els estatuts de la societat (que són les que contenen les normes de funcionament de la societat).
- La forma en que s'organitza inicialment l'administració de la societat.
- La identitat de la persona o persones que s'encarreguen inicialment de l'administració i de la representació de la societat.
- Altres pactes no contraris a la llei.

El nom de la societat serà el que determinen els socis, però sempre ha de tenir l'expressió de Societat de Responsabilitat limitada o les sigles (SRL). Si la SL està formada per un sol soci, aquest és una Societat Limitada Unipersonal haurà de donar publicitat al fet que no és una SL sinó una SLU. El problema de la SLU és que en ocasions no dona molta seguretat als proveïdors i clients a l'hora d'operar. Si aquesta situació és sobrevinguda (quan es va constituir la societat no era unipersonal però després un soci compra tot el capital) i no fem, en el transcurs de 6 mesos, noves escriptures i les inscrivim al Registre mercantil, així com tampoc incloem l'expressió SLU en la nostra documentació, la responsabilitat patrimonial respecte dels deutes contrets des del canvi, passa a ser il·limitada.

La distribució dels guanys i pèrdues cal fer-la proporcionalment a la quota de participacions que tinga cada soci. Quant als **òrgans de govern**, aquestes societats tenen: una junta general de socis, formada per tots els socis de la societat que és l'òrgan principal i un administrador, bé únic o bé diversos, que poden ser o no socis. Respecte a la fiscalitat, cal dir que aquestes societats tributen per l'Impost de Societats.

Un tipus concret de SL que està cada vegada més de moda és la SLNE que passem a veure seguidament:

SOCIETAT LIMITADA DE NOVA EMPRESA

Aquest tipus de societat va ser aprovada per la Llei 7/2003 d'1 d'abril, com a expressió simplificada de la Societat de Responsabilitat Limitada, es a dir, per a simplificar els tràmits de creació de l'empresa. Es tracta de crear una empresa amb uns tràmits més senzills i reduir al màxim el temps de constitució de societats (es suposa que fins a 24-48 hores, sempre i quan s'utilitzen els estatuts tipus previstos), al menys pel que fa als tràmits de constitució.

La societat Limitada de Nova Empresa (SLNE), es regula així com una especialitat de societat de Responsabilitat Limitada, en la qual el capital social està dividit també en participacions. El capital social no pot ser inferior a 3.000€ ni superior a 120.000€ (és limita per dalt la quantitat de capital i els socis per no crear una empresa gran que impedisca la seua ràpida creació) i aquest capital ha de ser desemborsat íntegrament **en diners** en el moment de constituir-se la societat. Els socis no responen dels deutes socials, amb tot el seu patrimoni, sinó que la seva responsabilitat està limitada al capital aportat.

No hi ha un nombre mínim de socis, ja que pot constituir-se amb un únic soci. El nombre màxim de socis tanmateix està limitat a cinc. La constitució es fa per mig d'escriptura pública davant notari i ha de ser inscrita en el Registre Mercantil. Hi ha un procediment telemàtic per a la creació d'aquest tipus de societat que facilita els tràmits de posada en marxa, i inclús pot fer-se en un sol dia (sempre que adoptes el un model preestablert d'Estatuts), malgrat que la seva tramitació també pot fer-se de manera presencial).

Al igual que les SRL, les SLNE tributen per l'Impost de Societats. Els òrgans socials són la Junta General i l'òrgan d'administració format per una o diverses persones. El nom o raó social serà el cognom i el nom d'un dels socis mes un codi alfanumèric únic assignat pel Centre d'Informació i Xarxa de Creació d'Empreses

(CIRCE). Aquest centre té per objecte facilitar els tràmits administratius per crear una empresa (SL, SLNE o Empresari individual) per mitjà de tècniques electròniques i telemàtiques. Les oficines es troben a tota Espanya. Un exemple de raó social: López Vázquez 211345678A SLNE. El que passa és que aquest nom queda un poc lleig a l'hora de comerciar. La raó tanmateix de demanar un nom així és pràctica: t'assegures no haver d'esperar setmanes per la resposta per la certificació negativa del nom, la qual cosa endarreriria la constitució. El que es pot fer es demanar el canvi de nom una vegada han passat 3 mesos.

A diferència de les Societats de responsabilitat limitada, si l'activitat de la SLNE s'amplia o es modifica no és necessari modificar els estatuts. En canvi en les SL sí, ja que l'activitat o objecte de la societat s'especifica en els estatuts i si s'amplia les activitats de la societat s'ha de modificar l'escriptura pública davant notari i canviar els estatuts. A més, els tràmits comptables i administratius d'una SLNE són més senzills que els d'una SL. Aquests són els grans avantatges de l'SLNE (senzillesa de tràmits i no modificació dels estatuts), juntament amb la rapidesa de creació. Per aquesta raó també es limita tant el capital social (a un màxim de 120.000€) i el nombre de socis (a un màxim de 5). Ja que anem a facilitar la senzillesa dels tràmits ho fem perquè són empreses prou menudes on ni el nombre de socis ni el capital es poden disparar.

LA SOCIETAT ANÒNIMA

És una societat constituïda per un o més socis, el capital social de la qual és com a mínim de 60.000€, dels quals en el moment de constituir-se en escriptura pública s'ha d'haver desemborsat un 25% d'aquest capital. El està dividit en accions que es poden transmetre lliurement, doncs aquesta és la societat capitalista per excel·lència (importen els diners i no les persones).

Els socis que les tenen no responen més que del valor que representen aquestes accions en el capital social. La responsabilitat és limitada per tant, sols al capital aportat per cada soci.

Quant a la **constitució** de la societat, es constitueix per mig de l'Escriptura Pública (que conté el mateix que en el cas de les SL) i la inscripció en el Registre Mercantil, moment en el qual adquireix personalitat jurídica. En el nom de la societat ha de figurar obligatòriament l'expressió de Societat Anònima o SA. Quan es cree de manera unipersonal caldrà afegir SAU (si la unipersonalitat és sobrevinguda i no es dona la publicitat exigida en 6 mesos, la responsabilitat passarà a ser il·limitada).

Quant als **òrgans de govern**, són els següents: la Junta General: que és la reunió de tots els socis per deliberar i prendre acords socials per majoria dels vots. Els Administradors: que exerceixen la doble funció de gestió i representació. Quan la gestió s'encarrega a un grup de persones es constitueix un Consell d'Administració. Els Auditors de Comptes: que es constitueixen per revisar la comptabilitat. El seu nomenament es fa a la Junta General i no poden cessar en el càrrec fins que no se celebri la Junta en què s'aproven els comptes de l'exercici.

Quant als drets dels accionistes, aquestos tenen dret a la participació en els beneficis de l'empresa en funció a les accions que tinga cadascun d'ells. També tenen dret a comprar accions amb preferència a persones alienes a l'empresa si s'amplia el capital (dret preferent de subscripció d'accions que de no voler exercir-

se es poden vendre), així com el dret a assistir a la Junta General de socis i a demanar informació sobre l'empresa i a exercir el seu dret al vot (1 per acció).

Aquesta societat tributa, igual que passava amb les SRL i SLNE, per l'impost de Societats. Per últim, dir també que aquest tipus de societat és l'únic que pot cotitzar en borsa complint una sèrie de condicions.

LA SOCIETAT LABORAL

Són aquelles Societats Anònimes o bé de Responsabilitat Limitada en les quals la majoria del capital social pertany als treballadors que hi presten els seus serveis retribuïts de forma directa i personal en l'empresa, en jornada completa i per temps indefinit. Aquesta és la diferència fonamental amb una SL o una SA, la majoria del capital (al menys el 51%) ha d'estar en mans de socis treballadors, cosa que no té perquè passar en les SL i SA. Es creen amb la finalitat de crear llocs de treball. De fet, un treballador que estiga a l'atur (i al que li queden almenys 3 mesos d'atur), podrà demanar la capitalització de l'atur en un pagament únic per poder fer front a la inversió que suposa crear l'empresa (igual que en quasi totes les formes jurídiques).

Si la societat laboral és Anònima el capital social està dividit en accions (mínim, per constituir-se: 60.000€), que no podran transmetre's lliurement, però si la societat laboral és de responsabilitat limitada, el capital social està dividit en participacions (capital mínim per constituir-se: 3.000€).

Les accions i participacions (segons parlem de SAL o SLL) de les societats laborals es divideixen en dues classes:

- *Laborals*: quan pertanyen a treballadors de la societat que treballen en **jornada completa** i per **temps indefinit**.
- *Generals*: quan pertanyen a persones que no són treballadores de la societat

En la Societat Laboral poden haver-hi tres tipus de membres:

- *Socis treballadors*: estan vinculats a l'empresa per un contracte indefinit i de jornada completa. Presten els seus serveis a la societat directament i personalment. **Són propietaris, almenys, del 51% del capital social conjuntament.** Aquests socis treballadors tenen la consideració de treballadors per compte d'altre a efectes de la seguretat social, encara que són socis, i per tant tributen pel règim general.
- *Socis no treballadors*: són propietaris d'accions o participacions però no tenen relació laboral amb la societat. Sols aporten capital.

Cap soci (ni treballador ni no treballador) pot tindre de manera individual més d' 1/3 del capital social excepte si són **entitats públiques** (que podran tindre fins el 49% del capital), o en el cas que hi hagen 2 socis (en eixe cas cadascun d'ells haurà de tindre el 50% del capital i els 2 hauran de ser socis treballadors).

- D'altra banda, les Societats Laborals poden tindre treballadors per temps indefinit que no són socis, però el nombre d'hores al any treballades per aquests no pot passar el 49% del total d'hores al any que treballen els socis treballadors. En aquest còmput no es tindran en compte els treballadors amb una discapacitat igual o superior al 33%.

El nombre mínim de socis per constituir-se és de 2, entre socis treballadors i no treballadors, però atenció, si es crea amb 2 socis, els 2 han de ser treballadors.

Aquestes societats tenen l'obligació de constituir un Fons de Reserva, dotat amb un 10% dels beneficis nets de cada exercici, i que no pot ser repartit entre els socis, excepte en cas de liquidació de la societat.

Quant a la **constitució**, la societat tindrà personalitat jurídica des de la seva inscripció en el Registre Mercantil, però a més és necessari aportar el certificat que acredite que la dita societat ha estat qualificada pel Ministeri de Treball com a tal i inscrita en el Registre de Societats Laborals. Així, este tipus de Societat té una doble inscripció, tant al Registre Mercantil com al de Societats Laborals. Hem de saber que la qualificació es pot perdre si es supera el 49% d'hores per part dels treballadors, algun soci supera 1/3 del capital (excepció feta que siguen 2 socis) o que no s'aporte la quantia requerida al Fons de Reserva.

En la denominació ha de figurar la indicació de Societat Anònima Laboral o Societat de Responsabilitat Limitada Laboral o les seves abreviatures SAL, SRAL, SRLL o SLL.

Abans de finalitzar, també és important dir que aquesta societat tributa per mig del Impost de Societats.

LES SOCIETATS COOPERATIVES.

La societat Cooperativa es defineix com un grup de persones, físiques o jurídiques, que aporten capital per associar-se mitjançant una empresa, per solucionar les seves necessitats econòmiques i socials (per exemple aconseguir feina, un pis o una educació adaptada als gustos dels pares) en comú, assumint riscos i compartint beneficis una vegada atesos els fons comunitaris.

La seva legislació està transferida a les Comunitats Autònomes en gran part. A més, els estatuts tenen molta llibertat per fixar gran part de les característiques i els requisits. Les característiques més importants són a València són:

- No tenen ànim de lucre, o al menys aquest no és l'objectiu principal de l'empresa, ja que els objectius econòmics s'integren amb altres de caràcter social. Les decisions empresarials han d'anar, en tot moment, dirigides a la consecució dels objectius socials, no del benefici econòmic.

- Habitualment hi haurà un mínim de 5 socis, excepte en els CTA on el mínim necessari per la formació serà de 2 (a València) i en les cooperatives de segon grau on també serà de 2.
- Els socis poden passar a formar part (lliure adhesió) o abandonar la societat quan vulguen. Sols en ocasions i si els estatuts ho diuen, hauran d'esperar un temps per anar-se'n (així pot haver cooperatives on els estatuts exigisquen un mínim de permanència als socis –com a molt 3 anys-). Quan parlem de lliure adhesió ens referim al fet que si compleixen els requisits establerts als estatuts i no hi ha causa justa derivada de l'objecte social, dimensió o activitat de la cooperativa, el consell rector haurà de donar l'acceptació a qui vol inscriure's com a soci.
- No hi ha capital mínim exigible, i aquest pot variar, ja que pot augmentar o disminuir en funció del nombre de socis. Les aportacions es reflectiran en títols nominatius. Tanmateix, a les CTA valencianes si hi ha un capital mínim de 3.000€.
- Funcionen de forma democràtica: cada membre té un vot, que val igual que el d'un altre amb independència de la seva aportació. Així, mana igual un soci amb una aportació de 100€ que altre que haja aportat 10.000€. Es suposa per tant que les aportacions de cada soci no són per controlar l'empresa sinó per ajudar a l'empresa augmentar les possibilitats d'èxit.
- Els socis no responen personalment dels deutes socials, ja que hi ha responsabilitat limitada. Així, si un soci aporta 3.000 €, s'arrisca a perdre com a molt aquest capital, però mai més. Els Estatuts podrien variar aquesta responsabilitat i fer-la il·limitada, per exemple per aconseguir una major atenció i responsabilitat dels socis a l'hora de gestionar la societat..
- Les cooperatives no tenen ànim de lucre, sinó que persegueixen altres finalitats d'interès econòmic i social. Per això, si hi ha excedents, una vegada atesos els fons comunitaris, han de ser repartits equitativament entre els membres en funció de les activitats que realitzen i no en funció del capital aportat.

Hi ha dos tipus de cooperatives:

- *1er grau*, quan els seus socis són persones físiques o jurídiques. Dins de les cooperatives de primer grau podem trobar: del d'habitatges, apícoles, agràries, de consum (per exemple Supermercats Consum, per molt que ja tinguen poc de funcionament de cooperativa de consum), del mar, sanitàries, d'ensenyament (per exemple Col·legi Los Naranjos), de treball associat, de transport, de crèdit, etc.
- *2n grau*: unió de cooperatives de primer grau, de la mateixa o diferent classe. A València per exemple tenim COARVAL. És una cooperativa que agrupa cooperatives agrícoles de La Safor però també d'altres comarques de València i Alacant, i que s'encarrega de subministres (fertilitzants, material de reg, fitosanitaris, etc.) a les cooperatives agrícoles sòcies en unes bones condicions.

CTA:

Parlarem ara de les **Cooperatives de treball associat**: aquestes cooperatives són aquelles que associen almenys 2 persones (a València cap dels socis pot aportar més del 45% del capital si la CTA té més de 2 socis, o del 50% si en té 2). El seu objectiu és proporcionar llocs de treball als socis per produir en comú béns o serveis per vendre a tercers. Són així, una manera de crear empleament estable on els socis s'uneixen per satisfer les necessitats de treball dels socis en les millors condicions possible. Els treballadors seran a la vegada treballadors i gerents.

En aquestes cooperatives hi ha quatre tipus de membres:

- *Els socis (treballadors)*: han de tenir més de 16 anys, tindre la capacitat professional adequada, aportar la quantitat mínima obligatòria fixada i passar el període de prova previst en els estatuts, i que en general no sobrepassa dels 9 mesos, excepte en el cas de tècnics qualificats. Els socis han de ser treballadors de la cooperativa i els estatuts fixaran els

procediments per què els treballadors per compte d'altre puguem convertir-se en socis treballadors. Aquests hauran de cobrar com a mínim el SMI o la quantitat establerta en els Estatuts.

- *Associats o Socis col·laboradors*: sols hi hauran si s'han previst als Estatuts de la cooperativa. Aporten capital social i les seves aportacions no poden superar les sumes dels socis treballadors. No poden treballar en la cooperativa. Tenen dret a acudir a l'assemblea general però els seus vots no poden superar el 30% i els Estatuts són els que decideixen. Cobraran un interès pels diners dipositats que significarà que no reben menys diners que el que significa pels socis el retorn cooperatiu, però que no podrà excedir el 6%.
- *Els treballadors per compte d'altre*: la cooperativa pot contractar treballadors per compte d'altre. Cada comunitat autònoma té una normativa en matèria de cooperatives i en la normativa valenciana que el nombre de treballadors assalariats no podrà superar el 10% dels socis treballadors (en empreses de menys de 10 socis treballadors es podrà contractar a 1). El càlcul del 10% també es pot fer comptant no el nombre de treballadors sinó el total d'hores dutes a terme.
- *Socis temporals*: en algunes cooperatives s'ha establert aquesta figura per tindre socis que es lliguen de manera temporal a l'empresa. Com a molt podran estar 3 anys a l'empresa. No podran superar 1/5 part dels socis indefinits.

Per **constituir-se** han de fer Escripura pública i inscriure's en el Registre de Cooperatives. El capital social està constituït per les aportacions obligatòries (determinades en els estatuts) i voluntàries dels socis i, si és el cas, dels socis col·laboradors. Cal fixar en els estatuts el capital social mínim, que com ja sabem, com a mínim serà de 3.000€ a València.

Quant als òrgans de govern està format per: a) *l'assemblea General* formada per tots els socis així com també els socis col·laboradors per debatre assumptes o

adoptar acords, b) *el Consell Rector* que és el òrgan de gestió i representació de la cooperativa i per uns c) *interventors* que revisen els comptes de la cooperativa.

Segons el seu règim fiscal tributen per l'impost de Societats. Quan estan fiscalment protegides tributaran a un 15% en lloc del 25% habitual (pels resultats cooperatius doncs els extra cooperatius tributen a un 30%). Recordem que aquest tipus d'empresa també permet la capitalització de l'atur en un únic pagament.

Els excedents nets (no beneficis, doncs les cooperatives no tenen ànims de lucre), una vegada pagats els impostos, s'hauran de destinar a: **1. Fons de reserva obligatori** (pel desenrotllament de la cooperativa), **2. Fons d'educació i promoció** (per tal que els socis facen activitats de formació). La resta de l'excedent serà d'aplicació voluntària per part de la cooperativa: augmentar el fons de reserva de la cooperativa, retorn cooperatiu, etc.

Quins són els drets dels socis laborals?

- Podran donar-se de baixa quan vullguen, reclamant el reemborsament de les seves aportacions al capital. El termini per fer efectiu el reemborsament no superarà els 5 anys en cas d'expulsió, 3 anys en cas de baixa no justificada i 1 any en cas de defunció o baixa justificada (això també és aplicable als socis col·laboradors o associats). Seguiran tenint responsabilitat (habitualment limitada a les aportacions) durant els 5 anys següents a anar-se'n de l'empresa.
- Com a treballadors, tenen drets laborals com per exemple: a tenir vacances (que hauran de ser almenys d'1 mes en cas dels menors de 18 o majors de 60), demanar permisos laborals, etc.
- Poden optar per incloure's al Règim General de la Seguretat Social o al Règim Especial d'Autònoms (qui fa l'elecció és la cooperativa als seus estatuts, no cada soci). Això passa en qualsevol tipus de cooperativa.
- Tenen el dret a percebre Bestretes laborals (com si fora salari pagat per endavant) a compte dels resultats de l'exercici econòmic. Aquestes

bestretes no tindran la consideració de salaris. També cobraran un salari que no serà inferior a l'SMI i vindrà establert als estatuts.

- D'altra banda, tenen dret a percebre el Retorn Cooperatiu, que són els excedents econòmics una vegada atesos els fons comunitaris. Aquest retorn es repartirà, no en funció de l'aportació econòmica del soci, sinó segons la seva participació en el treball de la cooperativa.

Cooperatives de primer grau

Quant a la denominació, aquestes han de rebre el següent nom: nom+S. Cooperativa Valenciana o "Coop. V."

Cooperatives de segon grau

LES SOCIETATS COL·LECTIVES

Són societats en les que hi ha un mínim de dos socis que posen en comú treball, capital o les dos coses. El gran avantatge respecte de les SL és que no tenen capital mínim i a més, tots els socis col·lectius participen de la gestió si no s'ha anomenat en l'escriptura pública un gestor determinat, amb la qual cosa s'aconsegueix una major implicació. A més, els tràmits de constitució són molt senzills. D'altra banda, no hi ha estatuts sinó un contracte entre els socis, que això sí, s'eleva a escriptura pública i es registrarà.

Hi ha dos tipus de socis:

- *Els socis industrials o treballadors:* que aporten treball .
- *Els socis col·lectius o capitalistes:* que a més de treball també aporten capital.

Parlem d'una societat personalista (que actua com una comunitat de treball) i familiar on tots els socis col·lectius participen en la gestió diària de la societat i cotitzen en el règim d'autònoms de la seguretat social. No hi ha capital mínim i el nombre de soci es situa en 2 com a mínim. Tots els socis col·lectius participen dels mateixos drets i de les mateixes obligacions i responen il·limitadament amb tots els seus bens (a l'hora de registrar la societat es pot canviar la responsabilitat). Així doncs, estem davant d'una societat mercantil on la responsabilitat tanmateix és il·limitada, la qual cosa motiva a tots els socis per evitar riscos socials.. A més, ho fan de manera solidària, el que significa que els creditors poden demanar responsabilitats a qualsevol soci, que després podrà demanar a la resta dels socis la seva part proporcional.

Pel que fa als socis industrials, no poden gestionar l'empresa salvat pacte en contrari al contracte. Si el contracte no diu res, participen dels beneficis en la mateixa proporció que el soci col·lectiu amb menor participació. Paregut passa amb les pèrdues doncs sols participen en elles si hi ha pacte escrit al respecte. Tots els socis tindran dret a vot amb excepció feta que es pacte en sentit contrari.

Donat el caràcter personalista de la societat, per acceptar nous socis, caldrà l'acceptació unànime de la resta dels socis. En este cas s'ha de fer un contracte d'admissió. Les aportacions dels socis no es divideixen en parts iguals (com accions o participacions) sinó que es representen pel total.

Es constitueix per mig d'un contracte subscrit pels socis, que haurà d'eleva-se a escriptura pública i inscriure's al Registre Mercantil.

Malgrat ser una forma jurídica poc utilitzada a l'Estat espanyol, les Societats col·lectives són ideals per empreses amb capital inicial reduït, amb pocs socis i que tenen una gran confiança entre ells. Parlem de societats molt emprades per bufetes d'advocats, economistes, arquitectes, metges, etc.

Quant a la nomenclatura o raó social serà: el nom i cognom de tots o sols d'un dels socis col·lectius seguit de l'expressió "i Cia"+SC.

- **4.2 EMPRESARI INDIVIDUAL, COMUNITATS DE BENIS I SOCIETATS CIVILS:** es regeixen pel codi civil pel que fa a drets i deures però pel mercantil pel que fa a les relacions mercantils, i no tenen forma societària. En el cas de les Societats Civils, en cas que tinguin objecte mercantil, si que venen a considerar-se com Societats mercantils des de 2016, però la deixem aquí per algunes similituds amb la CB.

L'EMPRESARI INDIVIDUAL

Podem definir l'empresari individual *com aquella persona física (un sol soci), amb capacitat legal, que realitza en el seu nom, per ell mateix o per mig dels seus representants, de manera habitual, una activitat comercial, industrial o professional, responnent del compliment de les seves obligacions amb tots els seus béns i sense que hi haja diferència entre el seu patrimoni propi i el de l'empresa.*

Pot ser empresari individual tothom qui siga major d'edat (o menor emancipat, malgrat que tindrà les seves actuacions limitades) i puga disposar lliurement de les seves propietats i dels béns propis. Els menors d'edat també podran ser empresaris individuals per mig dels seus representants legals, així com també els incapacitats. L'empresari individual tributa pel IRPF. No té personalitat jurídica pròpia i es regeix per codi civil en gran part.

El gran **avantatge** d'aquest tipus d'empresa és la senzillesa dels tràmits a dur a terme per crear l'empresa: solament cal el DNI i la inscripció voluntària al Registre Mercantil Provincial (parlem dels tràmits de Constitució doncs si hi hauran de posada en marxa. Ho veurem al tema 6). També el fet que no hem de compartir la gestió de l'empresa amb ningú o les facilitats administratives (com en el cas de la comptabilitat) que gaudeix durant el seu funcionament. Tanmateix, aquest tipus d'empresari té responsabilitat il·limitada, amb la qual cosa respondran també amb el seu patrimoni personal. Un altre **desavantatge** és que en ocasions els bancs, a l'hora d'atorgar un préstec, exigeix que les empreses adquirisquen formes

jurídiques societàries o al menys ho posen més difícil a empresaris individuals o altres formes empresarials sense personalitat jurídica.

L'empresa individual no requereix cap capital mínim i els empresaris cotitzaran pel Règim especial d'Autònoms, amb una tarifa plana de 60€ a les quotes de la Seguretat Social. Cal distingir aquests autònoms dels autònoms societaris (socis d'empreses societàries que s'inclouen en el Règim d'Autònoms), que cotitzaran sense rebaixa si són administradors de la societat amb més d'un 25% del capital, o no són administradors però tenen més d'1/3 part del capital de l'empresa. Aquesta és altra raó per la qual en ocasions cal començar l'activitat com a empresaris individuals i quan el negoci creix convertir-nos en societats.

Nota important: tots els autònoms són empresaris individuals? En absolut. Quan parlem de forma jurídica estem referint-nos a la forma adquirida davant Hisenda. Tanmateix, quan parlem del Règim d'autònoms estem referint-nos a la relació de l'empresa amb la Seguretat Social. Podem dir que tots els empresaris són autònoms però no tots els autònoms són empresaris individuals. Així per exemple, els propietaris d'una SA o SL, en cas que treballen a l'empresa podran decidir, segons la seua participació, incloure's quant al Règim de Seguretat Social, com a autònoms o com a treballadors per compte d'altre (aneu amb compte que si escolliu una SAL o una SLL, els socis treballadors hauran d'estar sempre inclosos al Règim General de la Seguretat Social).

EMPRESARI DE RESPONSABILITAT LIMITADA

Un aspecte important a tenir en compte és el fet que ha sorgit pels empresaris que siguen persones físiques la figura de l'empresari de responsabilitat limitada. Així aquells empresaris persones físiques, que siguen autònoms (i també els professionals), podran, complint una sèrie de condicions, perdre la responsabilitat il·limitada respecte de la vivenda habitual. És una figura molt interessant per tant per l'empresari individual. Quines són aquestes condicions?

- L'emprenedor haurà de comparèixer davant notari, que donarà fe de l'adquisició de la figura d'empresari de responsabilitat limitada (ERL).
- Una vegada haja adquirit aquesta condició, haurà de fer-la constar a tota la seva documentació com a "Emprenedor de Responsabilitat limitada" o bé afegint al seu nom, cognoms i dades d'identificació fiscal, les sigles ERL.
- L'empresari ha d'inscriure's obligatòriament al Registre Mercantil.
- La vivenda ha de registrar-se al Registre de la propietat.
- La vivenda no pot tenir un valor superior als 300.000€, que es convertiran en 450.000€ en les poblacions amb més d'1.000.000 d'habitants.
- La vivenda no pot estar afecta a l'activitat empresarial o professional.
- Haurà de sotmetre a auditoria els seus comptes anuals (no sempre és obligatori, per exemple s'alleujarà l'obligació en aquells que escullen el Règim d'estimació objectiva per mòduls de l'IRPF) i dipositar-los al RM (en els 7 mesos següents des de la finalització de l'exercici).

Al PAE (Punt d'assessorament empresarial, del qual parlarem al tema 6) ens ajudaran a dur a terme tot aquest procediment. D'altra banda aquesta limitació de responsabilitat té uns límits:

- Sols afecta a la vivenda habitual.
- La responsabilitat respecte de la vivenda habitual pot veure's afectada pels deutes contrets abans de l'adquisició de la condició d'ERL. Així, en relació amb aquestos deutes es perd la responsabilitat limitada.
- La responsabilitat limitada respecte de la vivenda habitual no existirà si aportem aquesta vi venda com aval per exemple en un préstec o quan el deute siga amb Hisenda o amb la Seguretat Social.

COMUNITATS DE BENS

La comunitat de béns no es regeix, pel que fa als drets i obligacions, pel codi mercantil com totes les societats vistes fins al moment, sinó pel codi civil. És la forma més senzilla quan diverses persones, generalment autònoms, volen començar una activitat en comú.

Existeix quan la propietat d'una cosa o d'un dret pertany proindivís a diverses persones que volen aprofitar-se de l'esmentat bé i forma o pot formar part d'una activitat empresarial duta a terme en comú (hi ha comunitats de bens que no tenen com a objecte la realització d'una activitat empresarial). Aquesta cosa pot ser molt variada (un immoble per treballar diversos advocats, un taller mecànic o la maquinària que es necessita allí, maquinària d'una empresa d'arts gràfiques, etc.). El nombre mínim de socis (comuners) és de dos i aquests responen amb tot el seu patrimoni, ja que la responsabilitat és il·limitada, sense que hi haja un capital social mínim per a la seva constitució.

Quan els socis ho demanen (qualsevol d'ells) es produirà la divisió del bé comú i la dissolució. Què han d'aportar els socis? Poden aportar treball, diners i béns. Això sí, podran aportar sols béns si així ho desitgen, però mai podran aportar solament diners o treball.

Aquesta és una forma jurídica vàlida si el negoci és simple i requereix poca inversió. Els tràmits de constitució són senzills doncs no cal fer escriptures públiques (a excepció que es fiquen en comú immobles o drets reals com un usdefruit), sols un contracte privat escrit o oral, en què hauran de reflectir l'objecte de la comunitat, els comuners i les aportacions de cadascú, etc. Les pèrdues i guanys de l'empresa es reparteixen conforme al pactat entre els comuners (habitualment en proporció a les aportacions de cada soci a l'empresa). La inscripció al Registre Mercantil és voluntària, malgrat que es recomana quan hi ha drets reals o immobiliaris. La denominació de la comunitat serà el nom complet del primer comuner seguit de l'expressió <i altres>, i de les sigles CB.

Les comunitats de béns, en no tenir personalitat jurídica pròpia, tributen per l'IRPF en règim d'atribució de rendes (tributen els comuners per separat i no la comunitat de béns) i els socis responen il·limitadament dels deutes de la comunitat. Es regulen per mig del Codi Civil (en matèria mercantil es regulen pel Codi mercantil). Els comuners que aporten treball han d'estar donats d'alta com a autònoms.

Aquesta societat pot ser millor que l'SL quan hi ha més d'un soci i l'empresa és xicoteta (no és pot fer empresa individual). Té els desavantatges de la responsabilitat i el fet que solen quedar fora d'ajudes i subvencions públiques, però a canvi té millor fiscalitat, menys tràmits de constitució, menys tràmits burocràtics de comptabilitat, la base mínima de cotització com a autònoms una vegada acabada la tarifa plana és més menuda, etc. A més, és important remarcar el fet que, com ja hem dit, s'utilitza quan es vol ficar algun bé en comú.

SOCIETATS CIVILS

Les Societats Civils són semblants, ja que són aquelles per les quals dues o més persones s'obliguen a posar en comú diners, béns o indústria, amb la idea de repartir els guanys. La diferència fonamental és que ací no hi ha un bé en comú, o no solament el fet de posar un bé en comú. sols la voluntat d'ajuntar-se per fer una activitat conjunta. Ara, tanmateix i com veurem seguidament, també podem dir que la CB no és Societat mercantil però la Societat Civil si pot ser-ho. Des de l'any 2016 hi ha societats civils que tenen consideració de Societats mercantils i altres que no (fins eixe any ninguna ho era). Això dependrà del fet que la Societat tinga o no objecte mercantil. Quan es considera que una SC no té objecte mercantil? Quan es dedica a activitats agràries, forestals, pesqueres, ramaderes, mineres i professionals.

Què passa respecte ala personalitat jurídica pròpia de les Societats civils? Dependrà que els pactes entre els socis siguen secrets (sense personalitat pròpia doncs en eixe cas s'opera per compte del soci i no de l'empresa) o no secrets (amb personalitat pròpia). Quan estan fent-se els tràmits de constitució, a l'hora de demanar el NIF, hauran de decidir si volen o no tindre personalitat jurídica

pròpia, independentment que tinguen o no objecte mercantil. En les que no tenen objecte mercantil, el fet que decidisquen que l'empresa tinga personalitat jurídica pròpia afectarà al fet que hagen d'actuar en nom propi (si no té personalitat l'empresa) o en nom de l'empresa (quan si tinga personalitat).

La obligació de posar en comú béns, diners o indústria, ve establerta en un contracte privat o en escriptura pública (a voluntat de les parts). Si societat té béns immobles o drets reals, haurà de fer escriptura pública i inscriure's al RM obligatòriament. Això passa als 2 tipus de societats civils.

Com a exemple podríem pensar en el cas d'un advocat, un economista i un informàtic que decideixen compartir un local per realitzar un treball i repartir els beneficis obtinguts. Parlarem sempre de negocis menuts, que no requereixen grans inversions i en els quals es preferisca una forma de gestió senzilla.

Els socis no poden transmetre els seus drets sense consentiment unànim de la resta de socis. La unanimitat també cal per l'entrada de nous socis. Respecte del Règim de cotització a la Seguretat Social, els socis han d'estar donats d'alta al Règim d'autònoms. Per aquesta raó podran aprofitar-se de la tarifa plana. D'altra banda, la responsabilitat dels socis és il·limitada.

Com ja hem dit, des de 2016, les societats civils funcionaran de manera diferent en funció que tinguen o no objecte mercantil:

Societats Civils sense caràcter mercantil:

- Habitualment no tenen personalitat jurídica pròpia però es pot decidir el contrari en demanar el NIF. Això si, la responsabilitat il·limitada dels socis ho serà independentment de la personalitat jurídica.
- L'obligació de posar en comú béns, diners o indústria vindrà establerta en contracte privat o en escriptura pública (inscrita per tan el Registre Mercantil), a voluntat de les parts. Sols caldrà fer la inscripció al RM obligatòriament quan es tinguen béns immobles o drets reals.

- Els socis tributen per l'IRPF en Règim d'atribució de rendes (fent-se càrrec de la part de l'IRPF de l'empresa segons el percentatge de l'empresa que tenen).
- No cal que duguen una comptabilitat normalitzada ni fer-la pública. Sols els fa falta dur un llibre de factures rebudes, altre de factures emeses i un de béns d'inversió.

El gran avantatge (igual que en les comunitats de béns) de les societats civils sense objecte mercantil és doncs el fet que és una forma més senzilla i amb menys tràmits de constitució que crear “societat mercantil” (també passa amb les societats civils amb objecte mercantil aquesta senzillesa dels tràmits), la senzillesa de la comptabilitat, la tributació per l'IRPF, etc. Tot això provoca que la Societat Civil sense objecte mercantil siga una de les maneres més senzilles de col·laboració entre diversos autònoms.

Societats Civils amb caràcter mercantil:

- Passen a ser Societat mercantil però malgrat això la responsabilitat patrimonial dels socis segueix sent il·limitada.
- L'obligació de posar en comú bens, diners o indústria vindrà establerta, igual que en el cas anterior, en contracte privat o en escriptura pública (inscrita per tan el Registre Mercantil), a voluntat de les parts. Sols caldrà fer la inscripció al RM obligatòriament quan es tinguen bens immobles o drets reals.
- La Societat passa a tributar per l'IS.
- Han de dur comptabilitat normalitzada.

Les 2 darreres són les grans diferències entre els 2 tipus de societats civils, doncs en les Societats civils amb objecte mercantil, malgrat passar a ser una Societat mercantil, segueix existint la responsabilitat il·limitada i la falta d'obligació de fer escriptura pública. El resultat de passar a ser Societat mercantil les SC amb caràcter mercantil ha sigut que gran part de les SC (les que tenien objecte mercantil) s'han convertit en SL o CB i d'aquesta manera ha baixat molt el nombre

de Societats Civils. La causa és lògica, han perdut gran part dels privilegis (fiscalitat i senzillesa de comptabilitat) de les formes jurídiques sense personalitat jurídica pròpia però mantenen la responsabilitat il·limitada dels socis.

Igual que passa en les societats col·lectives hi ha 2 tipus de socis:

- *Els socis industrials o treballadors*: que aporten treball. No participen en la gestió de la societat a excepció feta que hi haja un pacte que diga el contrari. Participen als guanys però no en les pèrdues excepte pacte en contra.
- *Els socis capitalistes*: que a més de treball també aporten capital. S'encarreguen de la gestió de la societat i participen dels guanys i pèrdues.

Per últim, dir que les Societats civils poden escollir entre diverses maneres de dur la seva administració:

- **Administrador únic** que té el poder de decisió.
- **Administradors mancomunats**: tots els administradors han de signar qualsevol decisió presa. Cal la signatura de tots els socis.
- **Administradors solidaris**: sobra amb la signatura d'un dels administradors per obligar a tota la societat.

EMPRESA I INICIATIVA EMPRENEDORA

Mario López Jiménez

IES Maria Enriquez

Gandia